

Talosaga mo le DASP i luga o le Upega Tafailagi

O se ta'iala mo tagata faigaluega Pasefika ma Timor-Leste

O lenei pepa e tuuina atu faamatalaga i le talosaga mo le Totogi o le Supaaneueta i le Tuua ai o Ausetalia (Departing Australia Superannuation Payment (DASP)) i luga o le upega tafailagi. Mo faamatalaga lautele i le supaaneueta ma le DASP taga'i i le ta'iala o le Malamalama ai i lau supaaneueta i luga o le uepisaite a le polokalame o le PALM:
<https://www.palmscheme.gov.au/resources/superannuation-pacific-workers>

Faiga o le DASP i luga o le upega tafailagi

O le faiga o talosaga o le DASP i luga upega tafailagi (DASP online) o se faiga e leai se totogi e mafai ona e faaaoga e tala ai lau supaaneueta o loo taofia e lau supa poo le Ofisa Lafoga a Ausetalia (ATO).

O le DASP Online e mafai ona maua i le uepisaite a le ATO: <https://bit.ly/DASPOnline>

E mafai ona amata lau talosaga ao e iai pea i Ausetalia. O le a faamautinoa ai le iai o uma o faamatalaga e te mana'omia e faamae'a lelei ai lau talosaga i le taimi lava e te tuua ai Ausetalia, ma ua e le toe umia se visa faaaogaina.

SUPER

Taimi e talosaga ai mo lau DASP

Taga'i i le ta'iala o le Malamalama ai i lau supaaneueta i luga o le uepisaite a le polokalame o le PALM: <https://www.palmscheme.gov.au/resources/superannuation-pacific-workers>.

E mafai ona e talosaga e totogi atu lau supaaneueta ia te oe pe afai o oe:

- ua tuua Ausetalia ma
- e le o se sitiseni Ausetalia poo Niu Sila, poo se tagata nofomau o Ausetalia ma
- ua le toe umia se visa Ausetalia (e aofia ai soo se visa aofia ai le visa tafao).

la manatua:

O le talosaga mo le DASP e mafai ona na'o le tuuina atu i le taimi lava ua e (tagata o loo umia le visa) tuua tumau ai Ausetalia pe leai se fuafuaga e toe fo'i i Ausetalia i le lumana'i. A'o e ono agavaa e tuu i totonlu se talosaga DASP, e mafai ona e mafaufau pe o e fuafua e te toe fo'i i Ausetalia.

Afai o oe o se tagata faigaluega i se taimi puupuu o loo i se visa ulufale i tausaga e tele e le mafai ona e tala lau supa se'iloga ua e toe foi i lou atunuu mo le taimi mulimuli ma ua uma le taimi o lau visa. AUA le faaleaogaina se visa ulufale i tausaga e tele seiloga ua mae'a au galuega uma i Ausetalia. Afai e te faia le tulaga, o le a e totogi mo se visa fou e te toe fo'i ai, ma atonu o le a e le mauaina.

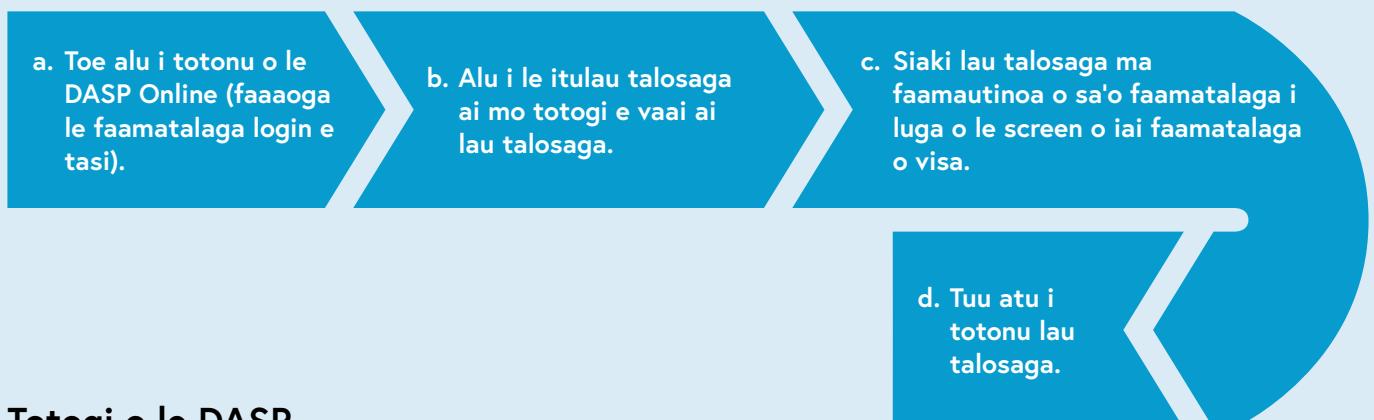
Auala e talosaga ai mo lau DASP e ala i le DASP Online -faafaoigofie le faasologa

Mo nisi faamatalaga e uiga i nei laasaga ta'itasi, faitau faatonuga o le "Auala e talosaga ai mo lau DASP" amataina i le itulau e 4.

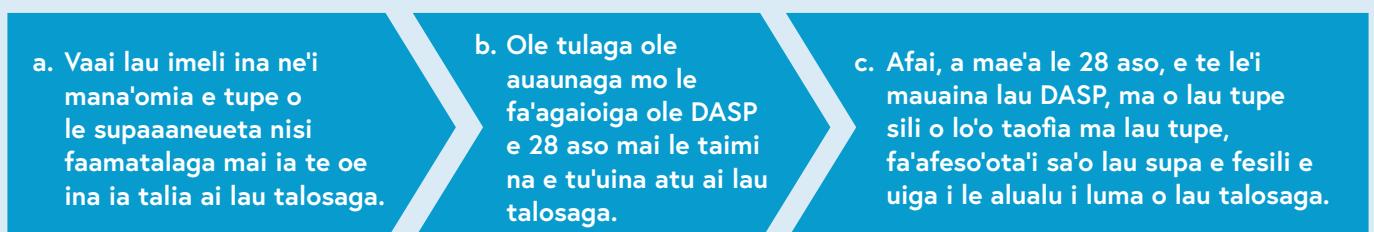
A e i totonu o Ausetalia – amata lau talosaga o le DASP

A mae'a ona e toe fo'i i lou atunuu – tuu i totonu lau talosaga DASP

Totogi o le DASP

O mea o le a mana'omia e talosaga ai mo lau DASP

Ina ia talosaga mo lau DASP e faaaogaina ai le DASP Online, o le a e mana'omia le faaaogaina o se komepiuta ma le initaneti, ma fa'amatalaga nei:

Taga'i i le itulau 3 o le ta'iala o le Malamalama ai i lau supaaneueta mo fautuaga i pepa ma faamatalaga o le a e mana'omia e talosaga ai mo lau DASP:

<https://www.palmscheme.gov.au/resources/superannuation-pacific-workers>

- Numera o le Faila o Lafoga Ausetalia (TFN)
- Igoa Atoa
- Aso Fanau
- Tuatusi pe a e toe fo'i i lou atunuu
- Numera telefoni pe a e toe fo'i i lou atunuu
- Imeli
- Tuatusi mulimuli i Ausetalia

Faamatalaga o lau Supaaneueta

- Igoa o lau supa
- Numera Pisini Ausetalia o lau supa (ABN)
- numera o le account o lau supa

Faamatalaga o lau falefaigaluega

- ABN a lau falefaigaluega
- Igoa o le pisinisi
- Tuatusi o le pisinisi
- Aso mo le vaitaimi o e faigaluega ai

Faamaumauga Lagolago

- Kopi faamaonia o au pepa o faasinomaga pe a mana'omia e lau supa (faamolemole siaki (!)au supa e vaai poo a mea e mana'omia)
- O se kop i faamatalaga mai lau faletupe Ausetalia mo le account e totogi atu ai lau benefiti.

Ia faamaonia pepa faamaonia o lou tagata

E ono mana'omia e lau supa ni kopi o pepa faamaonia o le faamaoniga o oe (POI). E faigofie atu ai ona faamaonia pepa a'o e i Ausetalia. O le pepa POI taua e mafai ona o:

- o lou tusifolau faailoa mai ai lou ata, numera o le tusifolau, nuu o le tusifolau ma le aso e faamuta ai le tusifolau, po o
- o lou laisene avetaavale i le taimi nei, poo se
- Pepa faamaonia patino faaleatunu.

E iai tulafono e uiga poo ai e mafai ona faamaonia pepa. Faafesoota'i lau supa ae e te le'i tuua Ausetalia e faamauta ai pepa e te mana'omia. E mafai fo'i ona siaki i lau falefaigaluega e uiga i auala e faamaonia ai pepa.

O tagata o loo faatagaina e faamaonia pepa ao e i totonu o Ausetalia

- Faifeau o se tapua'iga (e iai le pule e faapa'ia ai faaipoipoga)
- Leoleo
- Foma'i e iai se resitala lautele pe faapitoa i le Komiti Fatonu Faafoma'i a Ausetalia (e le aofia ai faletalavai): <https://www.medicalboard.gov.au/>
- Faletupe, tagata ofisa o le sosaiete fausia poo tagata ofisa o le iuni aitalafu i le lē itiiti ma le lima tausaga o tautua
- Faamasinoga o le Filemu
- Komesina o Ta'utinoga (na'o Kuiniselani).
- Sui o le Tulafono
- Faufautua Faapitoa i le tulafono
- Faamasino
- Ofisa o le leoleo

E mafai fo'i ona e fa'amaonia pepa fa'amaonia ai oe pe a e toe fo'i i lou atunuu. Faamolemole ia matau o le tusipasi e ono maua ai se tau.

O tagata o loo faamaonia e faamaoniaina au pepa e faamaonia ai oe i fafo o Ausetalia.

- Vaega faatulafonoina e faamaonia (notary publics)
- Vaega lata ifo i le
 - amepasa
 - komesina maualuga
 - konesula – aofia ai konesula faauluulu e konesula maualuga Austrade

E tatau ona fa'amaonia e se tagata fa'amaonia o kopi ta'itasi o ia te oe o se kop i moni o le ulua'i pepa.

Tatala pea lau account i le faletupe Ausetalia

E tatau ona tatala pea lau account i le faletupe Ausetalia **seia maua lau DASP**. Ao mafai ona e maua lau DASP e ala i le siaki, fesiita'iga faaeletonika i account faletupe o se auala pito sili ona faaaoga mo le totogiina. E tatau ona e siaki i lau supa poo a filifiliga o totogi latou te ofoina mai.

Afai o taofia lau supa e le ATO, ona mafai lea ona totogi lau DSP e ala i le **na'o** le siaki poo totolu o se account faletupe Ausetalia i lou igoa.

Faapefea ona e talosaga mo sau DASP

Ao e i Ausetalia – amata lau talosaga DASP

1. Amata lau talosaga DASP Online **a'o e iai pea i Ausetalia**. Ina ia faia lea tulaga o le a mana'omia ona e:
 - a. Feso'ota'i (!)au supa e vaai poo a faamatalaga ma pepa latou te mana'omia mai ia te oe e lagolago ai lau talosaga DASP.
 - i. O faamatalaga i lau supa, e aofia ai faamatalaga fesoota'i, e maua mai lau falefaigaluega pe atonu o loo lisi i lau silipi totogi.
 - b. Afai e mana'omia, vaai au pepa POI e faamaonia e se tagata faamaonia ua faamaoniaina.
 - c. Alu i le DASP Online ma faitau e ala i faatonuga ma faafitiga: <https://bit.ly/DASPOOnline>
 - d. Faatumu au faamatalaga patino i luga o le itulau o faamatalaga patino. O le faamatalaga o le a e mana'omia e tuuina atu o lou:
 - i. igoa atoa
 - ii. aso fanau
 - iii. imeli
 - iv. tusifolau atunu ma numera o le tusifolau
 - v. Numera o le Faila o Lafoga Ausetalia (TFN) (e fai ai le fitalia, ae e fautuina) – afai e te saunni lenei mea, o le a faaali atu uma e le faiga le mea o loo umia uma ai lau supa.
 - afai e te le tuuina mai lau TFN:
 - o fa'aoga le faiga e su'e ai le ABN o lau supa e fa'atatau i le igoa ole fa'aputugatupe. O le a mana'omia ona e faia lenei tulaga mo faaputugatupe uma o loo umia lau supa.
 - o faaaoga le Super Fund Lookup e su'e ai mo le tuatusi falemeli mo le faaputugatupe ma le ABN: <https://www.superfundlookup.gov.au/> Super Fund Lookup
 - o fa'afeso'ota'i sa'o le fa'aputugatupe e maua ai le ABN o le fa'aputugatupe ma le tuatusi falemeli pe a le mafai ona e su'eina le fa'aputugatupe i le Super Fund Lookup.
 - vi. Faamatalaga o le account o le faaputugatupe o le supa, aofia ai le ABN a lau faaputugatupe.

O nisi o fa'amatalaga e te tu'uina atu iinei o le a fa'aaogaina e le Matagaluega o Mataupu Tau Lotoifale e siaki ai lou agava'a e talosaga mo le DASP. O lenei siaki e alu ai ni nai sekone ma i le taimi lea, e fa'aalia ai le screen o le fa'amaoniga o le agava'a.

- i. Afai e mafai ona e talosaga mo le DASP i le taimi nei, e mafai ona e fa'aauau lau talosaga.
- ii. Afai e le mafai ona e talosaga mo le DASP i le taimi nei, o le a fa'aalia se feau tusitusi. Siaki le tulaga agavaa mo le DASP ma toe fo'i i totolu e filifili pe afai e talafeagai ma oe.
- e. Fai sau 'faalilolilo faasoaa' i le filifiliina ma tali se fesili. Filifili se fesili e na'o oe o le a iloa le tali – aua le faasoaina lenei fesili ma soo se iai. O le a mana'omia ona e manatua lau tali mo le faaaogaina o le polokalame i le lumana'i.
- f. Afai e iai sau account tusi tupe Ausetalia faaaogaina, ia tuuina mai faamatalaga o lau account tusi tupe Ausetalia – o le auala pito faigofie ma vave lea e maua ai le totogiina atu o le DASP ia te oe.
- g. Sefe lau talosaga. E te toe fo'i loa i lou atunu ma faamalieina le tulaga agavaa, o le a mafai ona e faaauau lau talosaga DASP Online.

E te fo'i loa i lou atunu – tuu i totolu lau talosaga DASP

2. I le taimi lava e te fo'i ai i lou atunu ma ua le toe aogā lou visa, e mafai ona tuuina atu latu talosaga DASP.
 - a. Alu i totolu o le DASP Online faaaogaina ai au faamatalaga patino ma tali le fesili faalilolilo faasoaina sa e faia.
 - i. E tatau ona e tuu i totolu faamatalaga patino tutusa lelei lea na e faaaogaina e maua ai le DASP Online mo le taimi muamua.
 - ii. Afai e te le tuuina i totolu faamatalaga patino **tutusa lelei**, o le a le mafai ona e vaai i lau talosaga na sefeina. O le a mana'omia ona amata sau talosaga DASP fou.
 - b. Alu i le itulau o Talosaga mo totogi e vaai le talosaga sa e faia muamua.
 - c. Siaki lau talosaga ma faamautinoa o sa'o faamatalaga o lau visa i luga o le screen o le Faamatalaga o visa.
 - d. Tuu i totolu lau talosaga.

Totogi o le DASP

3. Faatali mo lau DASP, toese lafoga, e totogi ia te oe i lau tusi tupe filifilia.
 - a. O lenei auauanga masani mo le faagasologa o le DASP e **28 aso** mai le taimi na e tuuina ai i totolu lau talosaga sa'o ma faamaumauga lagolago uma.
 - i. Atonu e umi se taimi pe a e tu'uina atu se talosaga e le'i atoatoa pe talosagaina oe e lau supa e tu'uina atu pepa lagolago fa'aopoopo. O le a fesoota'i atu lau supa ia te oe (a le ala i le imeli poo se tusi) pe afai latou te mana'omia pepa lagolago mai ia te oe.
 - ii. Tagai i le pepa o le ta'iala o le Malamalama ai i lau supaaneueta mo faamatalaga i auala e tipi ai lafoga o le DASP: <https://www.palmscheme.gov.au/resources/superannuation-pacific-workers>. O le a tu'uina atu ia te oe se aotelega o tupe totogi e fautuaina ai oe i le aofa'i o lafoga a le DASP o lo'o taofia ma le aofa'iga mulimuli na totogi atu ia te oe.
 - b. Afai, a mae'a le 28 aso, e te le'i mauaina lau DASP, ma o lau tupe supa o lo'o taofia ma lau faaputugatupe, **fa'afeso'ota'i sa'o lau supa** e fesili ai e uiga i le tulaga o lau talosaga.

Faaletonu masani ma auala e fo'ia ai faafitauli o le DASP Online

Le mafai ona faamaonia oe

A faia se DASP Online account

E mafai ona fa'aalia se fe'au e le mafai ona fa'amaonia lou **tagata** pe a uma ona e tu'uina au fa'amatalaga i le screen o fa'amatalaga **patino** po'o le screen o le **fa'amaonia** o le **agava'a**. E faaalia pe a le fetaui faamatalaga e te tuuina i totonus ma faamatalaga o loo umia e le ATO ma/poo le Matagaluega o Mataupu Tau Lotoifale.

Afai e te vaai i lenei feau, siaki e faamautinoa:

- na sa'o le taina o lau numera tusifolau
- na sa'o le taina o lou igoa.

O le igoa e te taina e tatau ona fetaui tonu ma fa'amatalaga o lo'o umia e le ATO ma le Matagaluega o Mataupu Tau Lotoifale. O le tulaga lea i taimi uma e te alu ai i totonus. O faaletonu masani i igoa e aofia ai:

- eseese i le sipelaina
- eseesega i le faaaogaina o igoa ogatotonu poo igoa faaopoopo
- faaaogaina se mata'itusi o se suitulaga mo se igoa ogatotonu
- faaaogaina o igoa valaau
- Tuu mai igoa i faasologa ese.

Mo se faataitaiga, afai na e tuuina mai lou igoa o Nicholas Adam Mori ae ua taina le: Nicholas Mori, Nicholas A Mori poo le Nic Adam Nori, o nei suiga o le a le taliaina.

Afai te toe alu atu i totonus o le DASP Online

E mafai fo'i ona faaalia mai se feau faapea e le mafai ona faamaonia lou **tagata** pe a mae'a ona toe tuu i totonus ou faamatalaga i luga o le screen o **faamatalaga patino**. E foliga mai o fa'amatalaga na e tu'uina atu e le fetaui ma mea na e tu'uina i lau talosaga i le taimi faatoā e login muamua ai.

E taua le faamautinoa e te tuuina atu au faamatalaga tutusa lelei i taimi uma e te login ai.

O nisi mea sese atili masani e aofia ai:

- le tuuina i totonus ou se atunu sese. Mo se faataitaiga, a e taina i totonus "SAMOAN CITIZEN" ona le mafai lea ona e toe alu i totonus ou le polokalame ma ta i totonus 'SAMOAN NATIONAL'

- Afai na e tuuina atu lau TFN i le taimi muamua, e tatau ona e toe tuuina atu pe a e toe alu i totonus o le polokalama. Afai e te le i tuuina atu lau TFN i le taimi muamua, e le tatau ona e toe tuuina atu i le isi taimi.

Afai e te le tu'uina atu fa'amatalaga tutusa lelei e pei ona tu'uina atu muamua, o le a le mafai ona e va'ai i talosaga o lo'o i ai, peita'i o le a mafai ona e faia se talosaga fou.

Faia se tulaga faalilolilo faasoa

A e fa'aaoga muamua le polokalama talosaga i luga o le upega tafailagi a le DASP, o le a talosagaina oe e faia se 'faalilolilo faasoa' e ala i le filifilia ma le taliina o se fesili. Soo se taimi lava e te toe asia ai le polokalama, e tatau ona e tali sa'o le fesili. E tatau ona e filifili se fesili e na'o oe e iloa le tali. O lau tali faalilolilo faasoa e mafai:

- ona o soo se upu mai le 1 i le 20 mata'itusi le umi
- ona o se upu se tasi pe sili atu fo'i
- aofia ai numera.

Afai e te tuuina i totonus so'o se avanoa fa'aopoopo muamua, i le va, pe mulimuli i lau tali, o le a le talia e le polokalama pe a sefeina le tali. Mo se faataitaiga, a e taina le P A L M mo lau fesili faalilolilo, o le a faiatua i se polokalama o le PALM.

O le a sefe lau fesili faalilolilo ma le tali i se auala e iai ni faailoga e loka ai.

Ia mautinoa e te manatua lau tali, aua e tatau ona e taina i totonus pe a e toe fo'i i le polokalama. O le a tu'uina atu ia te oe ni taumafaiga se tolu e taina ai le tali sa'o pe a e mana'o e te toe ulufale i totonus o le polokalama.

Vili le ATO pe imeli le daspmail@ato.gov.au pe afai ua galo ia oe le tali o lau fesili faalilolilo faasoa.

Faamatalaga o Visa

O le screen o le **Faamatalaga o Visa** o le a na'o le fautuaina o oe pe o e umia pe leai fo'i se visa Working Holiday Maker (WHM) – o le, visa 417 poo le 462. O le visa 462 e faatatau i **na'o** tagata sitiseni Papua Niu Kini.

Afai e te le i umia muamua se visa WHM o le a faaalia atu le feau lenei.

The screenshot shows a web page titled 'Apply for departing Australia superannuation payment: visa information'. It includes a header with the Australian Government logo and 'DASP - Online applications'. Below the header, there is a section with a green background containing text about visa requirements and superannuation payments. At the bottom of the page, there are navigation buttons for 'Exit', 'Back', and 'Next'.

Atonu na e umia isi ituaiga visa ma o le a le fa'aalia i luga o lenei screen.

Sailiga Maoa'e

Afai e te tu'uina atu lau TFN, o le a su'e e le polokalame fa'amaumauga a le ATO e fa'ailoa ai le (l)au supa lea e ono taofia ai lau supaunueta. I nisi tulaga, e ono mafai e (le) supa ona tuuina atu tupo i le ATO e avea ma supa e le'i talaina (USM). A tupu lenei mea, o le a mafai ona e vaai foi i lau tupo umia e le ATO i luga o le screen o **'uga o sailiga o tupo supaanueuta**.

O le DASP Online system o le a faia se talosaga mo tupo ta'itasi ma/po'o le supa umia e le ATO. E tatau ona e tu'uina atu le tele o fa'amatalaga fa'aopoopo e mafai.

Afai e le maua e le DASP Online lau supa

Afai e te le'i tuuina atu i totonu i lau TFN pe e iai sau supa, ae foliga mai e le maua e le polokalame le DASP luga ole upega tafailagi:

- filifili le **Faaopoopo le talosaga**
- amata se talosaga e fa'aaoga ai le ABN o lo'o i le supa o lo'o umia lau supa.

Afai e te le'i alu ese mai Ausetalia pe o lo'o fa'aogaina pea lou visa

A e talosaga mo se DASP, afai e ta'u mai e le Matagaluega o Mataupu Tau Lotoifale e te le'i alu ese mai Ausetalia pe o lo'o aoga pea lou visa, e mafai lava ona e faamaumauina au faamatalaga ile DASP Online ma sefe l(au) talosaga. E mafai ona e toe ulufale i le DASP Online e fa'afou ma tu'uina atu l(au) talosaga pe a e tu'ua Ausetalia ma e te le toe umia se visa galue.

Va'ai i talosaga na e faia

Ole itulau ole **Talosaga mo le totogiina** ole a fa'aalia se aotelega o talosaga na e faia. O talosaga o le a fa'aalia i latou tulaga:

- **tuuina atu:** pe afai ua lafo le talosaga i lē e umia lau supa
- **lē taliaina:** afai ua teena e le faaputugatupe le talosaga (o le a faafesootai e le faaputugatupe oe e ala i imeli po o se tusi e faamatala ai le mafuaaga ua teena ai le talosaga. Afai e teena lau talosaga, e tatau ona e amata se talosaga fou.)
- **talosaga fou:** pe afai ua fai lau talosaga ae le i tuuina atu.
- **aua le tu'uina atu:** pe afai na e filifili e taofi le talosaga
- **siitia:** pe afai na te'ena e lau tupo le talosaga ona na latou fesiita'i lau supa i se isi tupo, po'o le ATO. E te mana'omia le amataina o se talosaga fou.

Afai e te mana'omia le suaia o lau talosaga

O le taimi lava e tu'uina atu ai se talosaga i lau supa, e fa'aalia i luga ole itulau **Talosaga tu'uina atu** ile DASP Online. E mafai ona va'aia, ae e le suaia.

Ina ia faia ni suiga, e tatau ona e fa'afeso'ota'i sa'o lau super fund. O fa'amatalaga fa'afeso'ota'i o le super fund o lo'o fa'aalia foi i luga o le itulau **talosaga na tu'uina atu**.

Siakiina le tulaga o iai lau talosaga

E ui lava e mafai ona e toe ulufale i totonu o le polokalama ma va'ai i talosaga na e tu'uina atu ma le tulaga o le talosaga, ae le fa'aalia e le DASP Online pe na fa'agasolo e lau supa le talosaga.

Afai, a mae'a le 28 aso e te le'i mauaina lau DASP, ma o lau supa o lo'o taofia i lau teugatupe ma e te le'i mauaina se imeli po'o se tusi mai lau teugatupe e talosagaina ai nisi fa'amatalaga, fa'afeso'ota'i sa'o lau supa e fesili e uiga i le tulaga o lau talosaga.

Faamatalaga faaopoopo

Tagai i le itulau ATO Fesoasoani i le polokalama o talosaga DASP online mo sese masani ma le toe fo'ia o mea sese.

